

ЕКСПЕРТНІ ВИСНОВКИ
комісії Міністерства освіти і науки України
про підсумки акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів
з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*
у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II

Відповідно до Закону України «Про освіту» (2145-VIII від 05.09.2017 р.), Закону України «Про вищу освіту» (1556-VII від 01.07.2014 р.), Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах» (№ 978 від 09.08.2001 р.), Постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах та Порядку ліцензування діяльності з надання освітніх послуг» (№ 692 від 18.09.2013 р.), Наказу Міністерства освіти і науки України, молоді та спорту «Про затвердження Державних вимог до акредитації напрямку підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу» (№ 689 від 13.06.2012 р.), Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (№ 266 від 29.04.2015 р.), Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12. 2015 р. № 1187 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 10.05.2018 р. № 347) «Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності», з метою проведення первинної акредитаційної експертизи підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.040101 Хімія* у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II (далі – ЗУІ) з 29 по 31 травня 2019 року включно, на виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 16.05.2019 р. № 608-л «Про проведення акредитаційної експертизи», акредитаційну експертизу здійснювала комісія у складі:

Суховесев Володимир
Володимирович	- завідувач кафедри хімії та фармації Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор хімічних наук, професор, голова комісії;
Курмакова Ірина
Миколаївна	- завідувач кафедри хімії та фармації Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент, член комісії.

Експертна комісія розглянула подані Закарпатським угорським інститутом імені Ференца Ракоці II матеріали та провела на місці з 29 травня по 31 травня 2019 р. експертну перевірку діяльності Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II щодо підготовки бакалаврів з напрямку 6.040101 Хімія*.

Під час експертизи були враховані такі документи:

– Ліцензія на освітню діяльність (Відомості щодо здійснення освітньої діяльності у сфері вищої освіти);

– Статут Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (протоколом загальних зборів Благодійного фонду «За Закарпатський угорський інститут», протокол №1 від 23 січня 2017 року;

– Витяг з єдиного державного реєстру підприємств та організацій України (ЄДРПОУ) № 1003479856 від 16.01.2018 року;

– Довідка про внесення вищого навчального закладу до Державного реєстру вищих навчальних закладів України №07-I-600 від 15.05.2009 р.

– Довідка про відповідність приміщень інституту вимогам правил пожежної безпеки №794, 795, 796 від 16.10.2018 року та технічний паспорт, що відповідає санітарним нормам його матеріально-технічної бази за 2018-2019 навчальний рік.

Комісією перевірено оригінали документів, що підтверджують якісний склад кадрового забезпечення підготовки бакалаврів з напрямку 6.040101 Хімія*; рівень підготовки кадрів та підвищення їх кваліфікації; зміст і рівень організації наукових досліджень, загальні відомості про стан навчально-методичного, інформаційного та матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності, що акредитується.

На підставі розгляду оригіналів основних документів та вивчення реального стану справ у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II експертна комісія дійшла таких висновків:

1. Загальна характеристика Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II та напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Повна назва закладу вищої освіти: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II.

Юридична адреса закладу: 90202, м. Берегове Закарпатської області, площа Кошута, 6.

Тел/Факс (00-380-31-41) 2-43-43; 2-34-62.

e-mail: foiskola@kmf.uz.ua

Форма власності – приватна (колективна).

Підпорядкований Міністерству освіти і науки України.

Ректор інституту – Орос Ільдико Імріївна, кандидат педагогічних наук, PhD.

Засновником Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II став фонд Закарпатського угорського педагогічного інституту, який у січні 2017 р. перейменовано на Благодійний фонд «За закарпатський угорський інститут».

Рішення про створення вищого навчального закладу для угорців Закарпаття у місті Берегове було ухвалено 18 жовтня 1993 року на спільному зібранні керівного складу Товариства угорської культури Закарпаття та Закарпатського угорськомовного педагогічного товариства.

У 2001 році Міністерство освіти та науки України акредитувало відкриті спеціальності, таким чином Закарпатський угорський інститут став першим вищим навчальним закладом для угорських нацменшин Карпатського регіону, який видає своїм випускникам дипломи державного зразка. У 2002 році за

підтримки благодійних фондів ім. Опаці та ім. Ійєша розпочалися роботи з реконструкції приміщень будівлі колишньої Палати правосуддя.

13 грудня 2003 року інституту присвоєно ім'я визначного діяча Угорщини Ференца Ракоці II. У цьому ж році Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II проходить аудит на прохання Міністерства науки та освіти України.

У 2005 році відкрито бібліотеку інституту, центр інформатики та виставкову залу ім. Імре Рейвейса.

1 серпня 2011 року відповідно до рішення загальних зборів Фонду Закарпатського угорського інституту ректором зазначеного закладу призначено доктора біологічних наук, професора Йосипа Сікуру.

3 вересня 2011 року при Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II розпочав роботу науково-дослідний інститут природничих наук ім. Іштвана Фодора.

Зараз Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II готує фахівців за освітніми ступенями бакалавр та магістр. Терміни навчання: бакалавр – 3 роки й 10 місяців; магістр – 1 рік і 10 місяців. У складі інституту діє коледж, який готує фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня молодший спеціаліст.

В інституті функціонують 7 кафедр, на яких ведеться підготовка бакалаврів з 10 напрямів та магістрів з п'яти спеціальностей. Станом на 29.05.2019 року сукупний ліцензований обсяг становить 482 студенти денної форми навчання та 185 заочної форми, фактичний контингент складає: 998 – осіб (табл. 1).

Загальна характеристика Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II станом на 2018/2019 навчальний рік

Таблиця 1

№ п/п	Показники діяльності	Кількісні параметри (денна/заочна)
1.	Сукупний ліцензований обсяг прийому студентів	482/185
	- молодший спеціаліст	120/0
	- бакалавр	242/185
	- магістр	120
2.	Кількість студентів, курсантів, слухачів разом:	998
	у т.ч. за формами навчання:	
	- денна	750
	- заочна	248
3.	Кількість навчальних груп	65/37
4.	Кількість спеціальностей, за якими здійснюється підготовка фахівців, разом:	20/15
	у т.ч. за освітніми рівнями:	
	- молодшого спеціаліста	5/0
	- бакалавра	10/10
	- магістра	5/5
5.	Кількість кафедр та циклових (предметних) комісій,	13

	разом:	
	З них випускових:	13
6.	Кількість факультетів (відділень), разом:	-
7.	Загальні навчальні площі будівель (кв. м)	10671,6
	З них:	
	- власні:	10345,2
	- орендовані:	326,4
8.	Площі, які здаються навчальним закладом в оренду (кв. м.)	-

Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II проводить підготовку бакалаврів з напрямку 6.040101 Хімія* (ліцензований обсяг 12 осіб щорічно) за денною формою навчання для забезпечення педагогічно-виховними працівниками населення регіону з працевлаштування у віддалених населених пунктах, закладах освіти з угорськомовним населенням.

Підготовка кваліфікованих фахівців з хімії зі знанням угорської та української мов користується підвищеним попитом на освітньому ринку регіону. Вона включає виконання науково-методичної та практичної складових стандарту вищої освіти, що передбачає можливість присвоєння кваліфікації «бакалавр хімії, вчитель хімії».

Для здійснення навчально-виховного процесу Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II забезпечений власними приміщеннями, а саме навчальним корпусом, гуртожитком для студентів, готелем для викладачів та краєзнавчим музеєм, медичним пунктом, їдальнями та буфетами, необхідними службовими приміщеннями (табл. 2).

Забезпечення приміщеннями навчального призначення
та іншими приміщеннями

Таблиця 2

Найменування приміщення		Площа приміщень (кв. метрів)			
		усього	у тому числі		
			власних	орендованих	зданих в оренду
1.	Навчальні приміщення, усього у тому числі:	10671,6	10345,2	326,4	-
	приміщення для занять студентів, курсантів, слухачів (лекційні, аудиторні приміщення, кабінети, лабораторії тощо)	9882,6	9883,2	-	-
	комп'ютерні лабораторії	336	336	-	-
	спортивні зали	452,4	126	326,4	-

2.	Приміщення для науково-педагогічних (педагогічних) працівників	495,1	495,1	-	-
3.	Службові приміщення	25	25	-	-
4.	Бібліотека у тому числі читальні зали	517 248	517 248	-	-
5.	Гуртожитки	1679,6	1679,6	-	-
6.	Їдальні, буфети	122	122	-	-
7.	Профілакторії, бази відпочинку	-	-	-	-
8.	Медичні пункти	12	12	-	-
9.	Інші	-	-	-	-

Згідно табл. 2 загальна площа приміщень інституту, яка використовується в навчальному процесі, складає 10671,6 кв. метрів, а загальна площа приміщень кафедри напряму підготовки 6.040101 Хімія*, що використовуються в навчальному процесі становить 314 кв.м. Кількість кв. метрів, що приходить на одного студента складає 6,5 кв.м, що перевищує ліцензійні вимоги (2,4 кв. метри). По відношенні до інших спеціальностей площа становить 2,9%.

Спеціалізовані лекційні аудиторії мають комп'ютери та мультимедійне обладнання (проектори з демонстраційними екранами, акустичні колонки, інтерактивні дошки тощо). Аудиторії та лабораторії, в яких проводяться лекційні, практичні та семінарські заняття, підтримуються в належному робочому стані. Завідувачі кафедрами забезпечують неухильний контроль за дотриманням правил охорони праці та правил техніки безпеки. Навчальні аудиторії укомплектовані меблями та необхідним оснащенням.

Загальна кількість персональних комп'ютерів інституту у шести комп'ютерних лабораторіях – 115 комп'ютерів, що відповідає ліцензійним умовам. У приміщеннях кафедри біології та хімії перебуває на постійній основі 6 комп'ютерів. Лекційні аудиторії мають мультимедійне обладнання, що дозволяє на 100% забезпечити навчальний процес на цьому напрямі підготовки.

Для проведення конференцій, зібрань, науково-методичних семінарів використовується актові зала «Атріум» (996,6 м²), яка обладнана відео- та аудіоапаратурою, великою сценою та музичними інструментами.

Інформаційне забезпечення навчального процесу здійснює бібліотечно-інформаційний центр, а також центр мережі Інтернет та вузол електронного зв'язку.

Бібліотека Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II має 6 відділів: абонентський, центральний читальний зал, спеціальний фонд, зал періодики, зал художньої літератури та книгосховище. Бібліотека інституту є координуючим і систематизуючим центром її підрозділів. Вона має електронний фонд, який постійно поповнюється.

Розташована бібліотека в головному корпусі інституту на першому та третьому поверхах і займає 6 приміщень загальною площею 1034 м². У бібліотеці зареєстровано 890 читачів.

Ефективно використовується студентами та працівниками інституту й електронний каталог бібліотеки, який підключено до відкритої Інтегрованої бібліотечної системи SZIRÉN (www.sziren.com), що об'єднує електронні каталоги 1600 бібліотек дев'яти країн світу. Однією з переваг користування системою є незалежний від мови пошук. Усі відділи, читальні зали бібліотеки обладнані комп'ютерами, підключеними до мережі Інтернет. Загалом у бібліотеці знаходиться 34 комп'ютери, з них 25 комп'ютерів у вільному доступі для студентів. Загалом у розпорядженні студентів є 115 підключених до мережі Інтернет комп'ютерів, які забезпечують належні умови для підготовки курсових та кваліфікаційних робіт тощо.

Напрямок підготовки 6.040101 Хімія* забезпечує випускова кафедра біології та хімії.

Експертна комісія засвідчила наявність і достовірність у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II належним чином оформлених документів, що забезпечують правові основи діяльності освітнього закладу.

Структура інституту повною мірою забезпечує можливість підготовки фахівців загалом та, зокрема, бакалаврів напряму підготовки 6.040101 Хімія. Для якісної підготовки фахівців у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II створено сприятливі умови, а саме: сформовано науково-педагогічний колектив, який за якісними показниками відповідає всім вимогам і нормативам; сучасну матеріально-технічну базу, що відповідає Ліцензійним умовам щодо проведення освітньої діяльності, структурі та потребам закладу вищої освіти.*

Постійно ведеться робота щодо вдосконалення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу, відповідно до державних вимог освітньої діяльності, що створює перспективи для подальшого розвитку Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II та напряму підготовки 6.040101 Хімія.*

2. Формування та динаміка змін контингенту студентів із напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Контингент студентів, які навчаються за напрямом підготовки 6.040101 Хімія*, формується на основі повної загальної середньої освіти.

Станом на 29.05.2019 р. загальна фактична кількість здобувачів вищої освіти, що навчаються з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*, складає 16 осіб, з яких: 1 курс – 6 студентів; 2 курс – 3 студенти; 3 курс – 0; 4 курс – 7 студентів.

Зарахування на цей напрям підготовки проводиться приймальною комісією інституту згідно правил прийому до Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II. Обсяг прийому визначається ліцензією.

Для якісного формування контингенту студентів кафедрою біології та хімії розроблені та реалізуються ряд заходів. Випускова кафедра бере активну участь у профорієнтаційній роботі, яка включає: проведення зустрічей з випускниками загальноосвітніх шкіл, гімназій, ліцеїв міста та області на предмет вступу на цю

спеціальність; організацію та участь у проведенні Днів відкритих дверей інституту; залучення студентів до профорієнтаційної роботи під час виробничих практик та канікул; виступи викладачів та студентів кафедри, публікації у наукових виданнях інституту, участь у міжнародних конференціях; сприяння формуванню позитивного ставлення до науки, підвищення престижу професії науковця та викладача, залучення молоді до наукових досліджень.

Експертна комісія вважає, що процес формування контингенту студентів з напрямку підготовки 6.040101 Хімія здійснюється згідно чинного законодавства і відповідає потребам регіону.*

Кафедрою здійснюється система заходів щодо профорієнтації молоді, адаптації та збереження контингенту студентів.

Чисельність студентів, що навчаються за напрямом підготовки 6.040101 Хімія галузі знань 0401 Природничі науки Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II в межах ліцензійного обсягу.*

3. Зміст підготовки фахівців із напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Підготовка фахівців за напрямом підготовки 6.040101 Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки здійснюється відповідно до: галузевого стандарту вищої освіти підготовки бакалавра 6.040101 Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки; варіативної частини освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційної характеристики напрямку підготовки 6.040101 Хімія*; навчального плану підготовки бакалавра за напрямом підготовки 6.040101 Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки; навчальних та робочих програм усіх дисциплін підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану; робочих навчальних програм практичної підготовки бакалавра, що проводяться на базі випускової кафедри; інформаційно-методичного забезпечення, що включає підручники, посібники, спеціальну літературу з дисциплін професійної та практичної підготовки.

Навчальний процес здійснюється згідно нормативних документів, в тому числі: «Основні положення про організацію навчального процесу» в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II, ухваленого рішенням Вченої ради інституту (протокол №4 від 28.08.2018 р.).

На основі освітньо-кваліфікаційної характеристики та освітньо-професійної програми в інституті розроблений навчальний план підготовки бакалавра за типовою формою. Підготовка бакалаврів даного напрямку здійснюється за навчальним планом, що ухвалений Вченою радою Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II (протокол №2 від 10.06.2015 р.), і передбачає виконання 7200 годин - 240 кредитів.

Структура навчального плану представлена такими блоками дисциплін:

- цикл навчальних дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки – 15 кредитів (6,25%);
- цикл навчальних дисциплін природничо-наукової підготовки – 11 кредитів (4,58%);

- цикл навчальних дисциплін професійної та практичної підготовки – 146 кредитів (60,83%);

- варіативна частина циклу – 68 кредитів (28,33%).

У навчальному плані визначено перелік нормативних та вибіркового навчальних дисциплін вибору студентів, послідовність їх викладання, графік навчального процесу, форми і засоби проведення поточного і підсумкового контролю. У навчальному плані також відображено обсяги годин, що передбачені для виконання самостійної роботи. Обсяг годин, зазначених у навчальному плані, відповідає чинним вимогам.

Навчальним планом передбачена навчальна практика (комп'ютерні технології в хімії); навчальна предметна практика: техніка шкільного хімічного експерименту; навчальна предметна практика: лабораторно-хімічна практика; педагогічна практика (в літніх таборах); педагогічна практика (виробнича); переддипломна практика.

Підготовка бакалавра завершується державною атестацією, що включає комплексний державний екзамen з психології та педагогіки, комплексний державний екзамen з хімії та методики її навчання, захист кваліфікаційної роботи.

Експертна комісія констатує, що зміст підготовки бакалаврів з напрямку 6.040101 Хімія регламентується документами, які відповідають діючим нормам та затверджені в установленому порядку. Зміст підготовки спрямований на формування професійно-компетентної, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного самовдосконалення, професійної мобільності та швидкої адаптації в умовах модернізації освіти.*

4. Організаційне та навчально-методичне забезпечення освітнього процесу з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Експертна комісія ознайомила з документами, що регламентують навчально-методичну роботу, спрямовану на підготовку бакалаврів напрямку 6.040101 Хімія* у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II. Вона здійснюється через систему науково-методичних та педагогічних заходів і спрямована на формування загальних і професійних компетентностей бакалаврів для забезпечення успішної конкурентоспроможності на ринку праці.

Організація освітнього процесу в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II базується на нормативно-правових документах, зокрема: Конституції України, Законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», постанові Кабінету Міністрів України «Про затвердження національної рамки кваліфікацій», стандартах освітньої діяльності, інших нормативно-правових актах із питань освіти, Статуті інституту, внутрішніх положеннях, інструкціях, наказах та розпорядженнях.

Експертна комісія проаналізувала виконання навчальних планів бакалаврів із напрямку підготовки 6.040101 Хімія* за такими ознаками, як: співвідношення дисциплін різних циклів та їх перелік, обсяг годин аудиторної, самостійної роботи, тривалість педпрактик, форми підсумкового контролю. Перевірено також

наявність графіка проведення освітнього процесу, семестрову та поточну навчальну документацію, розклади занять, відомості практик, заліків і екзаменів. Встановлено, що освітній процес підготовки бакалаврів виконується в повному обсязі.

4.1. Методичне забезпечення навчальних дисциплін

Комісія перевірила фактичну наявність та повноту навчальних і робочих програм з нормативних та вибірових дисциплін навчального плану на пряму підготовки 6.040101 Хімія*.

Всі дисципліни, передбачені навчальним планом, забезпечені робочими програмами, розробленими відповідно до програм дисциплін. Усі робочі програми розглянуто та затверджено на засіданнях відповідних кафедр. Комісія проаналізувала зміст робочих програм із дисциплін, що викладаються, і вважає, що вони відповідають встановленим вимогам щодо їх складових.

У Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II розроблені пакети ККР для перевірки знань з гуманітарної, соціально-економічної, природничо-наукової, професійної та практичної підготовки. До пакету ККР включаються:

- Навчальна програма дисципліни.
- Анотація до комплексної контрольної роботи.
- Комплексна контрольна робота з дисципліни.
- Критерії оцінки виконання завдань комплексної контрольної роботи.
- Рецензія на комплексну контрольну роботу.
- Перелік довідкової літератури, використання якої дозволяється при виконанні комплексної контрольної роботи.

На кафедрі біології та хімії розроблені пакети ККР для всіх навчальних дисциплін фахової підготовки за напрямом 6.040101 Хімія*.

Оцінювання навчальної діяльності студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, відповідно до розробленого в інституті «Основні положення про організацію навчального процесу» в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II та матеріалів Міністерства освіти і науки України щодо запровадження кредитно-трансферної системи організації освітнього процесу в закладах вищої освіти.

Система оцінювання з кожної дисципліни доводиться до відома студентів на одному з перших занять.

Випускова кафедра проводить велику навчально-методичну роботу, мета якої – максимальне забезпечення самостійної роботи студентів навчальними посібниками і методичними рекомендаціями та впровадження сучасних технологій навчання, формування фахівця нового покоління, який ефективно буде використовувати сучасні та нові інформаційні технології в своїй професійній діяльності. Всі дисципліни навчального плану забезпечені навчально-методичними комплексами, до складу яких входить: навчальні та робочі програми; плани практичних (семінарських) занять; завдань для лабораторних робіт; завдань для самостійної роботи студентів; питань, задач, завдань для поточного та підсумкового контролю; завдань для комплексної контрольної роботи.

Викладачами ведеться цілеспрямована робота з забезпечення кожної навчальної дисципліни текстами лекцій, практикумами, пакетами індивідуальних завдань та методичними рекомендаціями з вивчення окремих тем. Постійно здійснюється їх оновлення. Крім того, викладачі кафедри працюють і над навчально-методичними посібниками.

4.2 Відомості про програми практичної підготовки

Комісія перевірила наявність програм і робочих програм практик, які передбачені навчальним планом. Забезпеченість ними складає 100%, що цілком відповідає нормативним вимогам із акредитації.

Концепція практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.040101 Хімія* у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II базується на «Положенні про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженому наказом Міністерства освіти України від 8 квітня 1993 р. № 93 та «Положенні про проведення практики студентів Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II», затвердженому рішенням Вченої ради інституту (протокол № 1 від 27 серпня 2018 р.). Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами і формами організації навчального процесу, формування у них (на основі одержаних знань) практичних умінь та навичок для прийняття самостійних рішень під час конкретної роботи в реальних для професійної діяльності умовах, виховання у студентів потреби систематичного поновлення знань та творчого їх застосування в практичній та виробничій (педагогічній) діяльності.

Базами проведення практик є заклади загальної середньої освіти м. Берегове. Питання про стан проходження студентами практик постійно аналізуються на засіданнях кафедри біології та хімії.

Основним навчально-методичним документом практичної підготовки є наскрізна програма практики. Вона регламентує всі питання організації та проведення практики (мету, зміст практики, бази практики, функції організаторів та керівників практики, науково-методичне, організаційне та матеріально-технічне забезпечення практики, обов'язки студентів-практикантів, порядок підведення підсумків, форми звітної документації та критерії оцінювання).

4.3 Інформація про наявність методичних матеріалів для проведення підсумкової атестації здобувачів вищої освіти

Підсумкова атестація здобувачів вищої освіти з напряму підготовки 6.040101 Хімія* здійснюється у формі комплексного державного екзамену з психології та педагогіки, комплексного державного екзамену з хімії та методика її навчання, захисту кваліфікаційної роботи.

Програми комплексних державних екзаменів визначає провідні напрями у фаховій підготовці майбутнього спеціаліста і тому включає найважливіші розділи хімічних дисциплін, передбачених навчальним планом (загальна хімія, неорганічна хімія, органічна хімія, біоорганічна хімія, фізична і колоїдна хімія, основи хімічної технології), методику викладання хімії та блок психолого-педагогічних дисциплін.

Обсяг і зміст навчального матеріалу з курсів хімії узгоджено з відповідними діючими програмами. Це, в свою чергу, дозволяє скорегувати міжпредметні

зв'язки дисциплін хімічного циклу. Програма забезпечує максимальну зорієнтованість на майбутню практичну діяльність вчителя хімії в сучасних умовах.

Програму складено з урахуванням сучасного стану теоретичних основ хімічної та педагогічної науки.

Одним з головних завдань програми є професійна спрямованість усіх хімічних дисциплін. Для посилення професійної спрямованості особлива увага надається тим поняттям і теоріям, які в першу чергу пов'язані з курсом хімії середньої школи.

Експертна комісія зазначає, що організація освітнього процесу, його програмно-методичне забезпечення з напрямку підготовки 6.040101 Хімія у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II повністю відповідає вимогам Положення про організацію освітнього процесу у вищих навчальних закладах. Усі види освітньо-наукової діяльності, пов'язані з підготовкою фахівців, регламентуються відповідними інструктивними та методичними документами Міністерства освіти і науки України або документами, затвердженими Вченою радою інституту. Навчальний план напрямку підготовки 6.040101 Хімія* виконується на 100 %.*

5. Кадрове забезпечення освітньої діяльності підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Основна частина професорсько-викладацького складу, яка забезпечує освітній процес для студентів напрямку підготовки 6.040101 Хімія*, зосереджена на випусковій кафедрі біології та хімії. Вона забезпечує викладання основних фахових дисциплін напрямку підготовки, керівництво курсовими, кваліфікаційними роботами та практиками. До викладання деяких курсів гуманітарної, соціально-економічної, фундаментальної, загальнопрофесійної підготовки залучаються викладачі інших кафедр, а саме: історії та суспільних дисциплін, педагогіки та психології, філології, математики та інформатики, економічних дисциплін.

Освітній процес за навчальним планом напрямку підготовки 6.040101 Хімія* забезпечують 31 науково-педагогічний працівник (у тому числі 28 штатних), з яких 5 докторів наук, 12 кандидатів наук, 7 докторів філософії та 7 викладачів із 6 кафедр. Усі викладачі мають відповідну до профільних дисциплін базову освіту, досвід роботи у закладах вищої освіти, достатній рівень наукової та професійної активності (понад чотири пункти).

Випусковою кафедрою підготовки фахівців за напрямом 6.040101 Хімія* є кафедра біології та хімії. Якісний склад цієї кафедри - 26 осіб (з них 3 за сумісництвом), серед яких: 4 доктори наук (17,39%), 9 кандидатів наук та 3 доктори філософії (52,17%) і 7 викладачів (30,43%). За сумісництвом працює 2 кандидати наук та 1 викладач.

Частка науково-педагогічних працівників із науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин дисциплін

навчального плану з напряму підготовки 6.040101 Хімія*, складає 87%, у тому числі на постійній основі 79%.

Експертна комісія перевірила наявність трудових книжок, копій дипломів про вищу освіту, копій дипломів про науковий ступінь і копій атестатів про присвоєння вченого звання в особових справах науково-педагогічних працівників, які забезпечують освітню діяльність напряму підготовки 6.040101 Хімія* та встановила, що освіта та рівень кваліфікації науково-педагогічних працівників відповідають дисциплінам навчального плану, що ними викладаються.

В Інституті постійна увага приділяється підвищенню кваліфікації науково-педагогічних працівників, використовуються різні форми підвищення педагогічної майстерності: курси підвищення кваліфікації, семінари, тренінги, участь у роботі міжнародних семінарів, навчання в аспірантурі та докторантурі, стажування у споріднених ЗВО, робота над дисертаційними дослідженнями. Частка викладачів, які пройшли підвищення кваліфікації за останні 5 років, складає 100%.

Завідувачем кафедри біології та хімії є кандидат хімічних наук, доцент Буцко Степан Степанович. Він працює у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II з 2007 року і є відомим спеціалістом у галузі фотохімії, координаційної хімії, біонеорганічної хімії та хімічних проблем екології. Він є автором 114 наукових праць, 6 винаходів. Обирався членом Наукової ради з неорганічної хімії АН СРСР, Наукових рад АН України з неорганічної хімії, хімічної кінетики та будови речовин, хімії поверхні та технології модифікування дисперсних оксидів, Науково-методичної ради з хімії Мінвузу України, Науково-технічної Ради «Хімічні проблеми екології», обирався головою Закарпатського обласного відділення Українського хімічного товариства. Викладає лекційний курс навчальних дисциплін «Основи наукових досліджень» та «Спектральні методи аналізу».

Випускова кафедра підтримує творчі взаємини з міжнародними та вітчизняними науковими закладами та спорідненими кафедрами інших ЗВО, науково-дослідними інститутами, зокрема:

- Мукачівським державним університетом;
- Ужгородським національним університетом;
- Університетом Св. Іштвана (м. Геделлев, Угорщина);
- Університетом ім. Лоранда Етвеша (м. Будапешт, Угорщина);
- Університетом ім. Яноша Шеє (м. Комарно, Словаччина);
- Харківським національним університетом В.Н. Каразіна;
- Дебреценським університетом (Угорщина);
- Ніредьгазьким університетом (Угорщина);
- Інститутом ботаніки ім. М.Г. Холодного;
- Львівським національним університетом ім. І. Франка;
- Трансільванським угорським університетом „Sapientia” (Румунія);
- Новісадським університетом (Сербія);
- Будапештським університетом «Корвінус» (Угорщина);
- Пряшівським університетом (Словаччина);

- Національним педагогічним університетом імені М. П. Драгоманова;
- Інститутом хімії Мішкольцького університету (Угорщина)
- Інститутом хімії поверхні ім. Чуйка О.О. НАН України (Київ).

З усіма вище перерахованими освітніми закладами здійснюється науково-методична та наукова співпраця викладачами кафедри біології та хімії. Зокрема, спільно з науковцями інституту ботаніки НАН України ім. М.Г. Холодного та інституту ботаніки АН Словаччини, на підставі укладених з обома науково-дослідними установами договорів про співпрацю (з 2015 року), виконується тема «Дослідження флори залізничних станцій рівнинної частини Закарпаття та Словаччини». В рамках договору щороку здійснюються спільні експедиційні виїзди на території залізничних станцій Виноградovo, Хуст, Батьовo, Чоп, Берегoвo, Ужгород, Мукачевo.

Згідно проекту «Комплексний (гідрологічний, ґрунтовий, флористичний, фауністичний) моніторинг берегової лінії і русла р. Тиса на відрізьку між м. Хуст та Вилoк» здійснюються щорічні обстеження берегової ділянки, у відповідні проміжки часу фіксуються зміна русла річки та берегової лінії, встановлюються фізико-хімічні якісні показники води.

На кафедрі біології та хімії проводяться дослідження по вивченню адсорбції та десорбції тривалентних іонів хрому, двовалентних іонів нікелю та міді з водних розчинів на поверхні багатoshарових вуглецевих нанотрубок залежно від рН і концентрації адсорбенту в системі. Проводяться також дослідження мікроелементного стану ґрунтів Закарпаття. Об'єктами досліджень є ґрунти різного сільськогосподарського використання (рілля, пасовища, сінокоси, сади, виноградники), ґрунти лісів, а також ґрунти міст області. Вивчається вміст доступних для рослин форм міді, цинку, марганцю, заліза, кобальту, нікелю, хрому, свинцю та кадмію. Зразки ґрунтів відбираються у ході експедиційних досліджень з глибини орного та підорного шарів.

Також проводиться вивчення хімічного стану поверхневих та підземних вод області, дослідження води та мулу вздовж русла річки Верке. Вивчено вміст іонів нітратів у колодязях більше ніж двадцяти сіл низовинної зони Закарпатської області.

Результати досліджень за кафедральними темами оприлюднені в періодичних виданнях, зокрема, реферованих в міжнародних наукових базах.

Експертна комісія засвідчує, що професорсько-викладацький склад кафедр, який забезпечує напрям підготовки 6.40101 Хімія, є достатнім для якісної підготовки бакалаврів, за своїми якісними показниками відповідає критеріям і вимогам щодо акредитації напрямку підготовки.*

Підвищення кваліфікації викладачів, які забезпечують підготовку майбутніх фахівців з хімії, здійснюється відповідно до державних вимог і умов підвищення кваліфікації професорсько-викладацького складу ЗВО.

Наукова діяльність випускової кафедри біології та хімії відповідає потребам часу і проводиться на належному рівні, що сприяє якісній підготовці бакалаврів напрямку 6.040101 Хімія.*

6. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Експертна комісія перевірила матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня з напрямку підготовки 6.040101 Хімія* та встановила, що Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II має сучасну матеріальну базу та розвинену соціальну інфраструктуру.

Для забезпечення напрямку підготовки 6.040101 Хімія* використовується 16 одиниць аудиторного фонду інституту. Мультимедійним обладнанням забезпечено 7 аудиторій, що становить 44% і відповідає вимогам статті 34 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187 (зі змінами та доповненнями від 10 травня 2018 р.) та 2 комп'ютерні класи, що мають спеціальне призначення для проведення навчальних занять.

Для занять студентів напрямку підготовки 6.040101 Хімія* використовується матеріально-технічна база кафедри біології та хімії. Вона має аудиторний фонд на I і III поверхах. У навчальному процесі використовуються 5 навчальних та 2 спеціалізовані лабораторії.

Лабораторії кафедри біології та хімії оснащені приладами та витратними матеріалами (реактиви та лабораторний посуд), які дозволяють виконувати експериментальні дослідження відповідно до переліку лабораторних та практичних робіт з навчальних дисциплін. Усі спеціалізовані лабораторії відповідають вимогам з техніки безпеки, мають відповідний температурний режим, обладнані гарячим та холодним водопостачанням, каналізацією. Кожна хімічна лабораторія обладнана витяжними шафами та окремою витяжною вентиляцією. При кожній лабораторії є препаратурська, в якій знаходиться лаборант, що здійснює обслуговування лабораторного заняття.

Лабораторія органічної хімії та біохімії оснащена наступним обладнанням: оптичний проектор (1 шт.), ваги лабораторні (1 шт.), апарат Сокслета (6 шт.), обладнання для дистиляції, екстракції та розділення (4 шт.), центрифуга (1 шт.), водяна баня (2 шт.), магнітна мішалка (2 шт.), колбонагрівач (3 шт.), витяжна шафа (3 шт.).

Спеціалізована лабораторія з аналітичної хімії обладнана наступним обладнанням: настільний порошковий дифрактометр Proto AXRD Benchtop з персональним комп'ютером, обладнаним спеціалізованим програмним забезпеченням (1 шт.), що забезпечує ефективне дослідження кристалічної структури та фазового аналізу твердотільних зразків, ваги аналітичні OHAUS Pioneer PA 214C (1 шт.), цифровий спектрофотометр PD – 303S (Ape) (1 шт.), аквадистилятор (1 шт.), водонагрівач (1 шт.), магнітна мішалка (2 шт.), обладнана витяжною системою металева шафа для зберігання реактивів (2 шт.), холодильник для зберігання низькокиплячих реактивів (1 шт.), витяжна шафа (1 шт.). Зазначена лабораторія використовується для підготовки курсових та кваліфікаційних робіт студентів та виконання наукових досліджень викладачів.

Спеціалізована лабораторія з наукових досліджень оснащена наступним обладнанням: персональний комп'ютер марки Pentium E6700, 2Gb RAM, 160GB HDD (1 шт.), шафа сушильна SNOL 67/350 (1 шт.), високотемпературна піч SNOL 8,2/1100 (1 шт.), мікрохвильова система для пробопідготовки SpeedWave Berghof SW-2 (1 шт.), ультразвукова мийка (1 шт.), ваги лабораторні (1 шт.), дистилятор (1 шт.), дистилятор для очистки кислот DestillAcid (1 шт.), магнітна мішалка (2 шт.), водонагрівач електричний (1 шт.), водяна баня Labexpert1021 (6л, одномісна) (1 шт.), обладнана витяжною системою металева шафа для зберігання реактивів (2 шт.), витяжна шафа (1 шт.). Зазначена лабораторія використовується для проведення досліджень, що входять до курсових та кваліфікаційних робіт студентів та виконання наукових досліджень викладачів кафедри.

Лабораторія загальної та неорганічної хімії має обладнання для забезпечення лабораторних занять із загальної та неорганічної хімії, фізичної і колоїдної хімії, аналітичної хімії: відеопроєктор Epson EB-W31 (1 шт.), ваги аналітична AXIS ANG 200 (1 шт.), ваги лабораторна AXIS A250 (1 шт.), ваги торсійна – 2 шт., рН-метр/іономір лабораторний – 1: И-160 МИ (1 шт.), фотоколориметр PALINTEST 7000 SE (1 шт.), водяна баня Labexpert1021 (6л, одномісна) (2 шт.), магнітна мішалка (3 шт.), витяжна шафа (3 шт.).

Лабораторія атомно-абсорбційного та спектрофотометричного аналізу оснащена наступним обладнанням: атомно-абсорбційний спектрофотометр Agilent 240 AA 1 шт., аналізатор вольтамперометричний ТА- Lab з приставкою Чисто-ТА (1 шт.), персональний компютер HP Z220 Worstation Windows 7, підключений до мережі інтернет (1 шт.), принтер (1 шт.), полум'яний фотометр Jenway PFP7 (1 шт.).

Лабораторія біонеорганічної хімії та екології оснащена наступним обладнанням: високоефективний рідинний хроматограф Agilent 1260 Infinity II з діодно-матричним та флуоресцентним детектором (1 шт.), фотометр полум'яний мікропроцесорний CL378 (1 шт.) ваги аналітичні OHAUS AX324 (320г/0,1мг) (1 шт.), дистилятор DR-10 (1 шт.); мультиметр лабораторний inoLab Multi 9620 SET C (1 шт.); електропіч SNOL 15/1200 (1 шт.); ґрунтовий млин ПМ-4 (1 шт.); шафа сушильна LabExpert (1 шт.); ваги OHAUS PA 512C (510/0,01 г) (1 шт.); ваги OHAUS AX622 (620/0,01 г) (1 шт.); дистиляційний апарат по Кельдалю Velp Scientifica UDK 129 (1 шт.); плита нагрівальна НП-350 (1 шт.); сульфатний мінералізатор DK6 F30100182 (1 шт.); диспенсер Schott Duran (1 шт.); цифровий титратор Titrette A precision (1 шт.); титратор автоматичний TitriLine 5000 module 2 (1 шт.); спектрофотометр VIS Biochrom Libra S21 (1 шт.); мішалка магнітна РІВА-01.1 (1 шт.); шафа для реактивів ШЛ-05.2 з витяжною, замком (1 шт.), шафа для муфельних печей з витяжною ШЛ -12.2 (1 шт.).

Лабораторія ґрунтознавства та агрохімії має наступне обладнання: ваги аналітичні OHAUS Pioneer PA 214 C (1 шт); ваги лабораторні OHAUS ScoutPro 6000 g (1 шт); рН-метр/іономір WTW Multi 350i SET 5 (1 шт); нітратаналізатор РХ-150.1 (1 шт); бідистилятор MicroMed (1 шт); кондуктометр N 5721M (1 шт); магнітна мішалка (2 шт); шейккер Лаб-ПУ-01 (LOIPS LS-110) (1 шт); млин

грунтовий ПМ-4 (1 шт); сита ґрунтови в наборі КП-131 (1 шт); шафа лабораторна витяжна (1 шт).

Спеціалізований кабінет методики викладання хімії обладнаний: персональними комп'ютерами Intel Pentium G3260 / 4G / 500G / 22" (16 шт.), інтерактивною дошкою, відеопроєктором Epson EB-X05 (1 шт.).

Спеціалізована лабораторія інформатики обладнана: мультимедійним проєктором Epson EH-TW610; інтерактивною дошкою MolyBoard IR-9083 з активною поверхнею 32768x32768 та персональними комп'ютерами (15 шт.).

Усі мультимедійні аудиторії та комп'ютерні класи підключено до мережі Інтернет. Наявний аудиторний фонд спеціалізованих лабораторій, аудиторій та спеціалізованих кабінетів інформатики дозволяє здійснювати освітню діяльність із зазначеного напрямку підготовки лише в одну зміну з оптимальним співвідношенням між лекційними та лабораторними заняттями. Наявний фонд спеціалізованих лабораторій та кабінетів дозволяє організувати також науково-дослідницьку роботу студентів експериментального змісту в позанавчальний час.

Санітарно-гігієнічні норми під час проведення освітнього процесу витримуються.

В інституті створені умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами, здійснюються заходи щодо соціального захисту студентів і працівників. Студенти, які першочергово потребують соціальної підтримки, отримують передбачені законом виплати в повному обсязі.

Аналіз наведених даних дає підстави стверджувати, що матеріально-технічна база, комп'ютерне забезпечення та доступ до мережі Інтернет інституту в цілому та кафедри біології та хімії, зокрема, відповідає нормативним вимогам і дозволяє на сучасному рівні забезпечити якісну підготовку фахівців з напрямку 6.040101 Хімія, що акредитується.*

7. Інформаційне забезпечення освітньої діяльності з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Експертна комісія перевірила рівень інформаційного забезпечення освітнього процесу з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*.

У Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II функціонує офіційний веб-сайт, на якому розміщена основна інформація про діяльність закладу: структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня, освітньо-наукова діяльність, структурні підрозділи, правила прийому, контактна інформація тощо.

Основним джерелом інформаційного забезпечення освітнього процесу та наукової діяльності студентів і професорсько-викладацького складу є бібліотека ім. Опацої Черє Янош. Вона є одним зі структурних підрозділів університету, діяльність якого базується як на традиційних формах бібліотечно-бібліографічного обслуговування, так і на впровадженні інноваційних технологій для забезпечення ефективної підтримки наукового та освітнього процесу університету, конкурентоспроможності університету на ринку освітніх послуг.

Загальний фонд бібліотеки налічує 114556 примірників. Він постійно поповнюється як виданнями державною, так й іноземними мовами. Лише у 2018 році було придано 4981 примірник, з них 811 українською мовою. В тому числі Бібліотека отримує 73 назви періодичних видань. Є доступ до електронних наукових баз даних Scopus та Web of Science.

Аналіз книжкових фондів бібліотеки засвідчує належне забезпечення освітнього процесу підручниками, навчальними посібниками, методичними матеріалами та фаховими періодичними виданнями з напряму підготовки 6.040101 Хімія*.

Викладачі інституту активно розробляють і впроваджують електронні варіанти текстів лекцій, матеріалів практичних занять, тестів тощо. Загальноінститутська комп'ютерна мережа створює умови для застосування студентами навчальних матеріалів дисциплін циклу загальної підготовки та циклу професійної підготовки. Усі здобувачі вищої освіти мають доступ до електронних ресурсів закладу вищої освіти, які містять навчально-методичні матеріали з дисциплін навчального плану.

Для забезпечення освітнього процесу з напряму підготовки 6.040101 Хімія* професорсько-викладацьким колективом кафедри біології та хімії за період 2015-2019 р.р. підготовлено 26 навчально-методичних посібників, серед яких:

1. Чома З.З. Методичні вказівки до виконання лабораторних робіт з дисципліни «Аналіз харчових продуктів». Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2015 [Електронний ресурс].
2. Семрад О.О., Бак Є.О. Методичні вказівки до самостійних робіт з дисципліни «Методика розв'язання задач». Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2018, 62 с [Електронний ресурс].
3. Філеп М.Й., Баран О.О. Методичні вказівки до лабораторних занять з фізичної та колоїдної хімії. Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2017, 74 с. [Електронний ресурс].
4. Філеп М.Й., Сабов М.Ю., Буцко С.С. Методичні вказівки до лабораторних занять з неорганічної хімії. Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2017, 66 с. [Електронний ресурс].
5. Бак Є.О., Чома Ж.Й. Методичні вказівки до виконання практичних робіт з дисципліни «Охорона праці». Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2015 [Електронний ресурс].
6. Філеп М.Й., Сабов М.Ю., Буцко С.С. Методичні вказівки до практичних занять з загальної хімії. Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2017, 89 с. [Електронний ресурс].
7. Санісло С.Т. Методичні вказівки до виконання практичних робіт та самостійних робіт з дисципліни «Органічна хімія». Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2017, 46 с. [Електронний ресурс].
8. Філеп М.Й., Сабов М.Ю., Буцко С.С. Методичні вказівки до практичних занять з неорганічної хімії. Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2017, 65 с. [Електронний ресурс].

9. Чома 3.3. Методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни «Аналітична хімія». Берегове, Видавництво ЗУІ ім. Ференца Ракоці II, 2018, 31 с. [Електронний ресурс].

У бібліотеці наявні наступні фахові періодичні видання: «Хімія. Шкільний світ», «Хімія: плюс», «Український хімічний журнал», «Біологія і хімія в рідній школі».

Освітній процес організовується з урахуванням можливостей сучасних інформаційних технологій навчання та орієнтується на формування освіченої, гармонійно розвиненої особистості, здатної до постійного оновлення наукових знань. Доступ до мережі Internet дозволяє студентам здійснювати пошук необхідної інформації та відкриває широкі можливості для подальшої самоосвіти та професійного самовдосконалення. Студенти виконують домашні завдання, самостійної роботи в комп'ютерних класах, користуються сучасними навчальними програмами. Арсенал програмного забезпечення на зовнішніх накопичувачах інформації постійно поповнюється та оновлюється.

Експертна комісія констатує, що інформаційне забезпечення освітнього процесу з напрямку підготовки 6.040101 Хімія в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II дозволяє повною мірою якісно готувати вчителів хімії. Інформаційне забезпечення в цілому відповідає Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності.*

8. Якісна характеристика підготовки освітньої діяльності з напрямку підготовки 6.040101 Хімія*

Експертна комісія перевірила якість підготовки фахівців з напрямку 6.040101 Хімія* в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II і встановила, що за роки навчання студенти отримують достатню гуманітарну, фундаментальну, природничо-наукову та професійну підготовку для виконання завдань, передбачених ОПП і ОКХ.

У процесі самоаналізу щодо підготовки студентів напрямку 6.040101 Хімія* було проведено комплексні контрольні роботи, зроблено аналіз результатів заліково-екзаменаційних сесій, оцінки проходження практики. Результати самоаналізу якості підготовки студентів відповідають нормативним вимогам щодо акредитації.

Під час акредитаційної експертизи експертною комісією було проведено комплексні контрольні роботи зі студентами напрямку підготовки 6.040101 Хімія* із навчальних дисциплін з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки: «Історія та культура України, угорського народу та зарубіжних країн»; з циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки: «Високомолекулярні сполуки»; з циклу професійної та практичної підготовки: «Органічна хімія».

У результаті проведення ККР, виявлено такі результати, зокрема:

- з циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки: абсолютна успішність – 100%, якісний показник – 85,7%, середній бал – 3,85 (при самоаналізі: успішність – 100%, якісний показник – 71,4 %, середній бал – 3,70);
- з циклу природничо-наукової (фундаментальної) підготовки: абсолютна успішність 100%, якісний показник – 57,14%, середній бал – 3,85 (при самоаналізі: успішність – 100%, якісний показник – 57,14 %, середній бал – 3,85);
- з циклу професійної та практичної підготовки: абсолютна успішність – 100%, якісний показник – 57,14%, середній бал – 3,85 (при самоаналізі: успішність – 100%, якісний показник – 57,20 %, середній бал – 3,71).

Експертна комісія зазначає, що результати виконання комплексних контрольних робіт узгоджуються з показниками якості та успішності, що були виявлені у процесі проведення самоаналізу. Це свідчить про об'єктивність результатів самоаналізу та належний рівень підготовки студентів.

Експертна комісія перевірила звіти та щоденники практики і за результатами перевірки констатує їхню відповідність чинним вимогам і нормативам.

Всі види практик є важливою складовою у формуванні всебічно освічених фахівців, компонентом освітнього процесу, забезпечуючи поєднання теоретичної підготовки майбутніх учителів хімії з їх практичною діяльністю. Виробнича практика студентів-випускників першого (бакалаврського) рівня є завершальним етапом у їх підготовці, вона підвищує не лише загальний рівень фахової, психолого-педагогічної та методичної компетентності, але й певним чином впливає на остаточне професійне самовизначення майбутнього вчителя хімії.

Курсові роботи пишуться згідно з тематикою, розробленою фахівцями кафедр, на яких є вся необхідна організаційно-методична документація щодо написання і захисту наукових робіт. Роботами керують доктори і кандидати наук, професори, доценти. Переважна більшість курсових робіт має практичну спрямованість і може бути використана у подальшій професійній діяльності. Середній бал курсових робіт за останні роки складає близько 4,6 бали. Роботи виконані на достатньому науково-методичному рівні і відповідають вимогам.

На засіданні кафедри біології та хімії систематично розглядається якість написання курсових робіт. У протоколах кафедри відзначено достатньо високий рівень більшості з них, проаналізовано причини задовільного рівня окремих курсових робіт.

Експертна комісія зазначає, що результати виконання комплексних контрольних робіт суттєво не відрізняються від показників якості та успішності студентів, виявлених під час проведення самоаналізу. Це свідчить про об'єктивність результатів самоаналізу та достатній рівень підготовки студентів.

За підсумками перевірки експертна комісія вважає, що рівень підготовки здобувачів вищої освіти з напрямку підготовки 6.040101 Хімія відповідає державним вимогам до акредитації.*

9. Опис внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II

У Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II діє внутрішня система забезпечення якості освітньої діяльності, яка є однією з трьох складових частин Європейських стандартів і рекомендацій (ESG), що передбачає поліпшення якості освітнього процесу в інституті та конкурентні переваги на ринку вищої освіти національного та світового рівнів. У зв'язку з цим, в інституті створено відділ організації та моніторингу навчального процесу, акредитації та ліцензування (рішення Вченої ради протокол № 3 із змінами протоколу №1 від 23.02.2015 р.). Згідно плану його роботи, реалізовується низка напрямів аналізу якості освітньої діяльності. До цього процесу долучені кафедри інституту, науково-дослідницький центр ім. Годінки та науково-дослідницький центр ім. Т. Легоцького.

Результатом роботи зазначених підрозділів інституту є моніторинг якості навчальних планів, навчальних і робочих програм, планів аудиторних занять, системи та критеріїв оцінювання, ресурсів навчання, оцінки студентами якості освітньої діяльності викладача, якості навантаження викладачів.

Для поліпшення якості викладання, проводиться аналіз анкетування, обговорення викладачами взаємних відвідувань занять. Якість навчання перевіряється шляхом проведення щорічних ректорських контрольних робіт, постійного аналізу звітів голів атестаційних екзаменаційних комісій.

Зростанню професійних компетентностей викладачів і співробітників сприяють стажування в інших навчальних та наукових установах, громадських організаціях, участь у всеукраїнських і міжнародних професійних асоціаціях та спілках.

Під час підготовки до акредитаційного самоаналізу проведено визначення рівня наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників, показники якої відповідають встановленим вимогам.

Експертна комісія засвідчує, що в Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II створено внутрішню систему забезпечення якості освіти, яка має відповідні рівні та охоплює діяльність усіх суб'єктів освітнього процесу, контролюється й координується відповідними структурами.

10. Перелік зауважень (приписів) контролюючих органів та заходи з їх усунення

Напрямок підготовки 6.040101 Хімія ліцензовано у 2014 році і акредитується вперше.*

11. Зауваження, які були зроблені під час попередньої експертизи поданих до МОН акредитаційних матеріалів

За результатами попередньої експертизи акредитаційних матеріалів (справа Вх. № 316-ас від 16 травня 2019 р.) первинної акредитації Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II за напрямом підготовки 6.040101 Хімія* (ліцензійний обсяг 12) виявлено наступні недоліки:

1. З'ясувати фахову відповідність викладачів, які входять до складу групи забезпечення, а саме: Сакал І.І., Дзямко В.Й., Маринець Н.В., Федака П.М., Вінце Т.Т., Месарош Л.В., Орос І.І., Берегсасі С.С., Орбан-Лембрик Л.Е., Бачо Р.Й., Фабіян М.Ю., Кучінка К.Й., Газдаг В.В., Барань Є.Б., Бергхауер-Олас Е.Л., Іванчо Е.С., Молнар Д.Е.О., Кормочі З.З., Папп Г.Й., Візавер А.Д., Жигуц Ю.Ю. згідно п. 2.4. Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187;
2. Поручено п. 29 Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 у частинах:
 - до складу групи забезпечення входять викладачі Сабов М.Ю., Філеп М.Й., Жигуц Ю.Ю., які працюють в ЗВО за сумісництвом;
 - викладачі, з яких складається група забезпечення 6.040101 Хімія*, також входять до групи забезпечення 6.140103 Туризм;
3. Недостатній рівень науково-професійної активності у викладачів Берегсасі С.С., Папп Г.Й. (п. 28 Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187).

Відповідно до зауваження п.1, усі викладачі (Сакал І.І., Дзямко В.Й., Маринець Н.В., Федака П.М., Вінце Т.Т., Месарош Л.В., Орос І.І., Берегсасі С.С., Орбан-Лембрик Л.Е., Бачо Р.Й., Фабіян М.Ю., Кучінка К.Й., Газдаг В.В., Барань Є.Б., Бергхауер-Олас Е.Л., Іванчо Е.С., Молнар Д.Е.О., Кормочі З.З., Папп Г.Й., Візавер А.Д., Жигуц Ю.Ю.) мають фахову відповідність (додаток 1).

- Відповідно до зауважень п.2, встановлено, що викладачі Сабов М.Ю., Філеп М.Й., Жигуц Ю.Ю. дійсно є сумісниками, але на кафедрі біології та хімії розглянута стратегія розвитку напряму підготовки 6.040101 Хімія*, згідно якої у наступному навчальному році дисципліни, що викладаються сумісниками, будуть вести викладачі кафедри за основним місцем роботи (протокол № 8 від 04 квітня 2019 р.);

- Експертна комісія прийняла до уваги, що згідно абзацу 4 п. 29 Постанови КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187 (в редакції від 10 травня 2018 р., № 347) «кількість членів групи забезпечення є достатньою, якщо на одного її члена припадає не більше 30 здобувачів вищої освіти всіх рівнів, курсів та форм

навчання з відповідної спеціальності», а ліцензійний обсяг напряму підготовки 6.040101 Хімія* складає 12 осіб щорічно.

Відповідно до зауваження п.3, щодо недостатнього рівня науково-професійної активності у викладачів Берегсасі С.С. та Паппа Г.Й. на момент перевірки вони мають по 4 пункти активності (Постанова КМУ від 30 грудня 2015 р. № 1187).

12. Загальні висновки та пропозиції

На підставі перевірки поданих на акредитацію матеріалів, результатів перевірки освітньої діяльності Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II щодо здійснення підготовки фахівців з напряму підготовки 6.040101 Хімія* і перевірки результатів освітньої діяльності безпосередньо у закладі вищої освіти (виконання комплексних контрольних робіт) експертна комісія дійшла висновку:

1. Навчальний план та якість підготовки бакалаврів з напряму підготовки 6.040101 Хімія* відповідають акредитаційним вимогам і враховують потреби стейкхолдерів.

2. Кадровий склад випускової кафедри біології та хімії Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, а також інших кафедр інституту, які забезпечують підготовку бакалаврів з напряму підготовки 6.040101 Хімія*, в цілому відповідає кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти.

3. Навчально-методичне й інформаційне забезпечення відповідають акредитаційним вимогам щодо провадження освітньої діяльності за напрямом підготовки, що акредитується.

4. Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу і навчальна база інституту відповідають Ліцензійним вимогам надання освітніх послуг у сфері вищої освіти та державним вимогам до акредитації.

5. Якість підготовки здобувачів вищої освіти за напрямом 6.040101 Хімія* відповідає встановленим критеріям.

З метою вдосконалення освітнього процесу підготовки фахівців у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II експертна комісія вважає за доцільне висловити пропозиції рекомендаційного характеру, що суттєво не впливають на рішення про акредитацію, проте сприятимуть поліпшенню якості підготовки здобувачів вищої освіти за напрямом підготовки 6.040101 Хімія*, зокрема:

- активізувати роботу професорсько-викладацького складу з публікацій результатів наукових досліджень у міжнародних виданнях, які внесені до науково-метричних баз даних Scopus та Web of Science;

- покращити науковий потенціал кафедри шляхом захисту кандидатських та докторських дисертацій з хімії та методики її викладання;
- розширити науково-практичні зв'язки з вітчизняними науковими організаціями та закладами вищої освіти;
- підвищити ефективність наукової роботи студентів шляхом залучення до участі у наукових проектах викладачів та участі у міжнародних і вітчизняних грантах;
- оновити сайт інституту, зокрема доповнити інформацію щодо складу та роботи випускових кафедр;
- поповнювати бібліотеку новими україномовними підручниками.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК: На підставі вивчення поданих для акредитації матеріалів і перевірки результатів підготовки безпосередньо у закладі вищої освіти експертна комісія дійшла висновку про надання рекомендацій щодо первинної акредитації напряму підготовки 6.040101 Хімія* галузі знань 0401 Природничі науки у Закарпатському угорському інституті імені Ференца Ракоці II.

31 травня 2019 р.

Голова експертної комісії: завідувач кафедри хімії та фармації Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор хімічних наук, професор		В.В. Суховєєв
Член експертної комісії: завідувач кафедри хімії та фармації Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент		І.М.Курмакова
Ознайомлена В.о. ректора Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, кандидат педагогічних наук, PhD.		І.І. Орос

ДЕКЛАРАЦІЯвиконання ліцензійних вимог з напрямку підготовки **6.040101 Хімія***

Таблиця 1

Назва показника (норматив)	Значення показника за ступенем бакалавр		
	Норма- тив	Фактично	Відхиле ння
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Відомості діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю).	+	+	0
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання / заочна форма навчання)	12	12	-
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленого напрямку підготовки			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	100	+25
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	91,30	+16,30
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	20,30	+10,30
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану спеціальності (% від кількості годин)	75	87	+12
у тому числі які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	79	+29

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	20,60	+10,60
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	-	-	-
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) фундаментальної підготовки	+	+	-
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	-
доктор наук або професор	-	-	-
кандидат наук, доцент	+	+	-
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	0
3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	75	+5
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальностей «Дизайн»)	12	22	+10
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальностей «Дизайн»)	6	нема таких спеціальностей	-
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	+
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	+
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	+
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	+
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	+
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у тому числі варіативної компоненти)	+	+	+
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	+
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби)	+	+	+
4.4.1. Навчальних і робочих програм дисциплін	100	100	-

4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт і самостійної роботи студентів	100	100	-
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	-
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для комплексної перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	-
4.6. Забезпеченість програмами усіх видів практик (% від потреби)	100	100	-
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	+
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	-
4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	-
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, що містяться у власній бібліотеці (%)	100	100	-
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загального контингенту студентів (%)	5	7	+2
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	4	-
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Internet як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	+
- наявність каналів доступу	+	+	+
6. Якісні характеристики підготовки фахівців			
6.1 Умови забезпечення державної гарантії якості освіти			
6.1.1 Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	0
6.1.2 Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5-років, %	100	100	0
6.1.3 чисельність науково-педагогічних працівників, що обслуговують спеціальність і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, які займаються навчально-методичним забезпеченням, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників, %	100	100	0
6.2 Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше, %			
6.2.1 Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
6.2.1.1 Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
6.2.1.2 Якісно виконані контрольні завдання, %	50	85,70	+35,70

6.2.2 Рівень знань студентів з математичної природничо-наукової підготовки:			
6.2.2.1 Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
6.2.2.2 Якісно виконані контрольні завдання, %	50	57,14	+27,14
6.2.3 Рівень знань студентів з професійної та практичної підготовки:			
6.2.3.1 Успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
6.2.3.2 Якісно виконані контрольні завдання, %	50	57,14	+27,14
6.3 Організація наукової роботи			
6.3.1 Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	+	+	+
6.3.2 Участь студентів у науковій діяльності (наукова робота на кафедрах в лабораторіях, наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах, тощо)	+	+	+

Голова експертної комісії: завідувач кафедри хімії та фармації Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, доктор хімічних наук, професор		V.B. Суховсєв
Член експертної комісії: завідувач кафедри хімії та фармації Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка, доктор технічних наук, доцент		I.M. Курмакова
Ознайомлена В.о. ректора Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II, кандидат педагогічних наук, доктор PhD.	 	I.I. Орос